

221

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності
та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015
Кафедра менеджменту

КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ РОБОЧА ПРОГРАМА

третій (освітньо-науковий) рівень	«доктор філософії»
галузь, спеціальність	03 – Гуманітарні науки 033 – Філософія 05 – Соціальні і поведінкові науки 051 – Економіка 052 – Політологія 053 – Психологія 07 – Управління та адміністрування 071 – Облік і оподаткування 072 – Фінанси, банківська справа та страхування 073 – Менеджмент 074 – Публічне управління та адміністрування 075 – Маркетинг 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність 18 – Виробництво і технології 181 – Харчові технології 12 – Інформаційні технології 122 – Комп’ютерні науки та інформаційні технології

Київ 2019

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ заборонено

Автор: Жуковська В.М, д.е.н., доц.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри менеджменту 11 квітня 2019 року, протокол №19

Рецензент: С. І. Бай, д.е.н., проф.

КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

РОБОЧА ПРОГРАМА

третій (освітньо-науковий) рівень

«доктор філософії»

галузь,
спеціальність

03 – Гуманітарні науки

033 – Філософія

05 – Соціальні і поведінкові науки

051 – Економіка

052 – Політологія

053 – Психологія

07 – Управління та адміністрування

071 – Облік і оподаткування

072 – Фінанси, банківська справа та страхування

073 – Менеджмент

074 – Публічне управління та адміністрування

075 – Маркетинг

076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

18 – Виробництво і технології

181 – Харчові технології

12 – Інформаційні технології

122 – Комп'ютерні науки та інформаційні технології

Автор: Жуковська Валентина Миколаївна

Редактор

Комп'ютерна верстка

Підп. до друку 15.03.19. Формат 60x84/16. Папір письм.

Ризографія. Ум. друк. арк. 0,70. Ум. фарбо-відб. 0,82.

Обл.-вид. арк. 0,75. Тираж 30 пр. Зам. .

Центр підготовки навчально-методичних видань КНТЕУ

02156, Київ-156, вул. Кіото, 19

МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (КОМПЕТЕНТНОСТІ), ЇЇ МІСЦЕ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Метою вивчення дисципліни «Комерціалізація інтелектуальної власності» є формування теоретичних знань і практичних навичок щодо механізму та організаційно-правового забезпечення комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок, застосування специфічних методів та інструментів комерціалізації, а також набуття фахових компетенцій з планування, організації та контролю проектів комерціалізації знань.

Завданнями дисципліни «Комерціалізація інтелектуальної власності» є формування у науковців компетенцій щодо розуміння механізму комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок, використання їх у бізнесі в якості нематеріальних активів, впровадження у виробництво та/або реалізація найбільш перспективних розробок на основі співробітництва з вітчизняними й закордонними бізнес-структурами.

Методика вивчення дисципліни базується на поєднанні проблемних лекцій, практичних занять, що передбачають розв'язання типових завдань, розгляд ситуацій з практики підприємств, ділові і рольові ігри, тести, тренінгові вправи тощо. Передбачено також завдання до самостійної роботи студентів, групові та індивідуальні консультації.

За **результатами** вивчення дисципліни у студентів буде сформовано низку спеціальних професійних *компетентностей* (сукупності професійно-функціональних знань та вмінь), а саме:

- розуміння сутності основних понять та категорій у сфері комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок;
- об'єктів та суб'єктів комерціалізації, основних форм комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок як об'єктів права інтелектуальної власності;
- знання форм комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок;
- розуміння методів державного регулювання процесів передачі і комерціалізації знань;

4. Тематика та зміст лекційних та практичних занять, самостійної роботи слухачів

Результати навчання	Навчальна діяльність	Розрахований Робочий час (год.)	Оцінювання (бал)
– сформувати уявлення про сутність та механізм комерціалізації результатів наукових досліджень – Розуміти сутність основних понять і категорій з комерціалізації інтелектуальної власності	Лекція 1. Сутність і механізм комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок як об'єктів права інтелектуальної власності. 1.Поняття інтелектуальної власності, результатів наукових досліджень і розробок, об'єктів права інтелектуальної власності (ОПВ) 2. Суб'єкти та об'єкти комерціалізації ОПВ. 3. Механізм комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок <i>Література: 1-3, 5,7</i> Самостійна робота: Підготовка теоретичних питань до практичного заняття. Само тестування.	2	
	Практичне заняття 1. Завдання 1. Ознайомлення з аналітичною інформацією про сучасний стан і механізм комерціалізації результатів наукових досліджень в Україні. Самостійна робота: Підготовка теоретичних питань до практичного заняття. Доповідь (індивідуальне завдання) /презентація, підготовка до тестування знань	10	5
	Практичне заняття 2. Завдання 2. Презентація доповідей щодо вибору об'єктів ОПВ Тестування	2	5
	Самостійна робота: Підготовка теоретичних питань до практичного заняття. Доповідь (індивідуальне завдання) /презентація, підготовка до тестування знань	10	5
	Практичне заняття 2. Завдання 2. Презентація доповідей щодо вибору об'єктів ОПВ Тестування	2	10
- знання форм комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок; - знання та уміння складати	Лекція 2. Теми 2-3. Способи комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок. 1. Способи і стратегії комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок.	2	

6

	Практичне заняття 5. Завдання 5. Презентація доповідей на тему «Досвід створення і функціонування науково-технічних інноваційних зон в Україні і за кордоном».	2	5
	Практичне заняття 6. Завдання 6 Ознайомлення з методичним інструментарієм оцінки майнових прав інтелектуальної власності. Опитування, контрольне тестування Самостійна робота: Самотестування з тем 4-5. Підготовка індивідуального завдання	2	5
	Лекція 4. Теми 6-7. Ліцензування, принципи та методи розрахунку ціни ліцензії. 1. Принципи та методи розрахунку ціни ліцензії. 2. Види ліцензійних винагород: паушальні платежі, роялті, платежі на компенсаційній основі, комбіновані платежі. 3. Основні фактори, що впливають на розмір винагороди за ліцензією. 4. Методи визначення ціни ліцензії: на основі розміру прибутку ліцензіата, на базі роялті. <i>Література: 1,2,4, 5,7, 11</i> Самостійна робота: Підготовка до тестування з тем 6-7.	2	5
знання форм комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок; розуміння методів державного регулювання процесів передачі і комерціалізації знань; знання бази та алгоритму оцінки вартості об'єктів права інтелектуальної власності здатність оцінювати ціну ОПВ методами: приведених витрат, фактичних витрат, прямої капіталізації доходу, методом роялті;	Практичне заняття 7. Питання до обговорення Структура та зміст ліцензійного договору. Особливості передачі і комерціалізації ноу-хау. Самостійна робота: Підготовка до тестування з тем 6-7.	10	5
	Практичне заняття 8. Усне обговорення етапів оцінки інтелектуальної власності та вибору методів оцінки ОПВ	2	10

8

договір на передачу прав - уміння оцінювати вартість ОПВ на основі витратного підходу	2. Економічний ефект від використання ОПВ у господарській діяльності. 3. Види договорів на передачу прав і використання ОПВ. 4. Форма подання опису ОПВ на ринок. <i>Література: 1,2,6,7-9</i> Практичне заняття 3. Завдання 3. Наукова дискусія щодо вибору стратегії комерціалізації результатів наукових досліджень. Презентація рішень. Самостійна робота: Підготовка до наукової дискусії щодо способів комерціалізації результатів наукових розробок у рамках дисертаційного дослідження.	2	5
	Практичне заняття 4 Опитування щодо вибору розрахунку ОПВ Завдання 4. Вирішення типової задачі щодо розрахунку вартості патенту на базі витратного підходу за методом первісних витрат. (письмово) Самостійна робота: Завершення (доопрацювання) завдання 4. (письмово)	10	5
	Лекція 3. Теми 4-5. Оцінювання вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. 1.Нормативи та методичний інструментарій оцінки майнових прав інтелектуальної власності. 2. Результати та методи оцінки інтелектуальної власності. 3. Ліцензування як форма комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок. <i>Література: 1, 2, 5-7</i> Самостійна робота: Підготовка теоретичних питань до обговорення та наукової дискусії. Підготовка до тестування з тем.	2	5
розуміння методичного інструментарію оцінки майнових прав інтелектуальної власності ефективності комерціалізації; застосування оціночних показників щодо стану наукових розробок;		10	5

7

	Завдання 7. Вирішення задачі Оцінка вартості ліцензії методом роялті		
- знання механізмів управління трансфером технологій; уміння складати ліцензійний договір та визначати ціну ліцензії; знання та уміння складати алгоритм проведення технологічного аудиту	Лекція 5. Теми 9-10. Врегулювання проблемних питань комерціалізації наукових розробок та система управління трансфером і комерціалізацією ОПВ на підприємстві. 1.Умови правового забезпечення комерціалізації ОПВ у деяких країнах світу. 2.Механізми управління трансфером і комерціалізацією технологій. 3. Алгоритм технологічного аудиту. 4. Технологічне прогнозування. <i>Література: 1-3, 5,6, 12</i> Самостійна робота Підготовка до тестування з теми 9.	2	5
	Практичне заняття 9. Питання до опитування та дискусії 1. Які стратегії використовуються для підвищення ефективності трансферу технологій? Запропонуйте кроки по забезпеченню ефективності трансферу технологій на підприємстві. Типова структура управління центра трансферу технологій? проаналізуйте на конкретному прикладі (сайт Національної мережі трансферу технологій http://www.ntni.org.ua/) Завдання 8 Складання алгоритму технологічного аудиту Самостійна робота Підготовка до тестування з дисципліни	10	5
	Практичне заняття 10. Завдання 9. Презентація індивідуальних завдань щодо комерціалізації розробок відповідно до наукових інтересів/ предмету дисертаційного дослідження	2	10

9

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний:

1. Трансфер технологій: підручник / А.А.Мазаракі, Г.О.Андрощук, С.І.Бай та ін.; за заг.ред. А.А.Мазаракі. – К.: Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2014. – 556с.
2. Інтелектуальна власність: навч.посіб./ Г.М.Остапович, О.М.Стороженко, Г.В.Уманців, О.В.Фоміна. – К.: КНТЕУ, 2012. – 456 с.
3. Андрощук Г.О. Інтелектуальна власність у науково-технічній сфері: методи та принципи вартісної оцінки : монографія. / Г.О. Андрощук, С.А. Давимука — К : Парламентське видавництво, 2014. — 304 с.

Додатковий:

4. Комерціалізація результатів наукових досліджень: проблеми, підходи, інструменти, напрями розвитку / Т.К. Куранда, В.М. Євтушенко. – К.: УкрІНТЕІ, 2010. – 72 с.
5. Brewer, T. Climate change technology transfer: a new paradigm and policy agenda. [Electronic resource]. Climate Policy, 2008. Access mode:— <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.3763/cpol.2007.0451>
6. Saad, Mohammed. Development through Technology Transfer – Creating New Organisational and Cultural Understanding / S. Mohammed. – Nederland, Intellect, 2013. – 138 p.
7. Цибульов П.М. Управління інтелектуальною власністю. Підручник. / П.М. Цибульов – К., ДПВ, 2009 – 312с.
8. Дідківський М.І. Міжнародний трансфер технологій: навч. посіб./ М.І. Дідківський. – К.: Знання, 2011. – 365 с.
9. Дмитришин В.С. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в Україні. Навч.посібн. / В.С. Дмитришин – К.:ПВП, 2008, - 248 с.
10. Мухопад В.И. Коммерциализация интеллектуальной собственности: Монография / В.И. Мухопад.- М.: Магистр: ИНФРА - М, 2012.- 512 с.

Інтернет-джерела:

11. Офіційний веб-портал Держдепартаменту інтелектуальної власності. http://www.sdip.gov.ua/ua/normative_acts.html

12. Державне підприємство «Український інститут промислової власності». <http://www.ukrpatent.org/>
13. Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг <http://www.ip-centr.kiev.ua>
14. Державне підприємство "Інтелзахист" http://sdip.gov.ua/ua/dpi/intel_golov.html
15. Державне підприємство "Українське агентство з авторських та суміжних прав" <http://www.uacg.kiev.ua>
16. Науково-практичний журнал "Інтелектуальна власність" <http://www.intelvas.com.ua>